

Foglalkozása vadorzó

Tanzániai beszámoló egy véres üzletről

Mombasa kikötőjében kávé és teát rakodnak hajókra – és minden mennyiségben elefántagart. Az illegális elefántcsont-kereskedelem virágzik. A kenyai hatóságok 2013-nak csak az első felében több elefántcsontot foglaltak le, mint a megelőző év egészében. Ez drámai adat az elefántok fennmaradása szempontjából. Évente 20-40 ezer példányt ejtenek el Afrikában – a maradékot 300 000-re becsülik. Ha ilyen mértékű marad a vadorzás, akkor legkésőbb tíz múlva eltűnnek ezek az állatok.

Mivel a feketepiacon igen magas az elefántcsont ára, egyre több vadorzó indul elefántvadászatra – Kenyában, de Tanzániában és másutt is. Mögöttük és az elefántcsont-csempészet mögött azonban egy bünszervezet áll, emeli ki *Paul Mbugua*, a *Kenya Wildlife Service* nevű, vadállatokkal foglalkozó hatóság embere: „Az egyes vadorzók csak apró fogaskerekek a gépezetben.”

E fogaskerekek egyike, egy 56 éves tanzániai férfi kész arra, hogy a vadorzásról beszéljen. Egy feltétellel: a nevét nem akarja elárulni. Húsz éve ezzel keresi a kenyeret önmaga, felesége és nyolc gyereke számára. Fiatalemberként magasabb iskolát végzett, és állatorvos lett, de nem talált állást. Ezért alkalmi munkákat vállalt, s aztán hallott a jól jövedelmező elefántcsontüzletről. „Akkoriban jöttek az első felvásárlók a falunkba, és érdeklődtek”, meséli. Mivel a családapa folyton pénzszükében volt, beszélt a vadorzásba.

A vadorzók vagy katonáktól kapják fegyvereiket, vagy vadöröktől, akik a zsákmány egy részéért vagy pénzért együtt működnek a vadorzókkal. Olykor a felvásárlók is adnak fegyvert vagy muníciót. „Minden esetben csak akkor indulok el, ha megbízásom van”, mondja a férfi. „Otthon tárolni az elefántcsontot, és aztán vevőt keresni, túlságosan veszélyes lenne.”

Nyerését jól fektette be. Fiatalabb gyerekeivel kőházban él, amelyben három kis szoba van. Itt, nem messze a tanzániai *Serengeti Nemzeti Parktól*, ez jólétnek számít, mert errefelé a szalmatetejű vályogház a megszokott. Az ajtón át rögtön a lakószobába lépünk be: rekamiégarnitúrával, szekrénnel és televízióval van ellátva, és igen tisztának, rendesnek hat. A ház előtti karámban hús tehén és tíz kecske kérődzik. A faluban senki sem engedhet meg magának ennyi állatot, ha tiszta úton keresi meg a pénzét.

A férfi leveszi egy elefánt fényképét a falról, hogy megmutassa, meddig nyúlnak be az agyarak koponyába, milyen mélyre kell vágni, hogy a teljes elefántcsontot ki lehessen venni. „Egészen a fülig kell vágnod, már egy tehén esetében is” magyarázza, miközben mutatóujját végighúzza a fotón. „Bika esetén még mélyebbre.” Az agyarakat macsetével vagy fejszével szedik ki.

A tanzániai kormány fogadkozásainak, hogy keményebben akar föllépni a vadorzás és az elefántcsont-csempészet ellen, nem hisz: „Egyes politikusok biztosan komolyan gondolják ezt, mások nem.” Ráadásul sok kibúvó van. „A letartóztatott vadorzó legjobb esetben bíróság elé kerül. Ott a bíró pénz iránt érdeklődik, az ügyész is pénzt akar, és ha a vadorzó fizet, szabad lábra kerül.” Többnyire azonban nem is jut ideig az ügy, mivel már az öt letartóztató rendőr is szabadon engedi némi kenőpénz fejében.

Éppen ez nyugtalanítja az ENSZ-et. „Ha nemzetközi kartellek tevékenykednek egy országban, akkor az igazságszolgáltatás újabb nyomás alá kerül”, mondja *Gerhard van Rooyen*, az ENSZ drog- és bűnözés elleni szervezetének (UNODC) hivatalnoka. A régió sok államában különben is gyenge és túlterhelt a rendőrség és az igazságszolgáltatás. Ördögi kör. Az elefántcsont-kereskedelem ugyanis azért nőtt meg olyan erősen ebben a régióban, mivel az állami intézmények olyan gyengék.

Bettina Rühl

Forrás: Publik-Forum, 2014/14

Ökológiai tízparancsolat

I. Szeresd a Természetet szíveddel, eszeddel és testeddel! Őrizd meg a fajok gazdagságát teljes szépségében!

II. Ne rontsd a környezet állapotát!

III. Ne felejtse el a jeles napokat faültetéssel, ke-rek-pározással, kirándulással, takarékos-sággal, fenntarthatósági előadásokkal megünnepe-
elni!

IV. Adj tovább a következő valamennyi generá-ciónak jobb világot, mint amelyet kaptál! (javak, eloszlás, stabil létszám, genetikai állapot)

V. Ne ölj, ne háborúzz! Ne okozz fájdalmat, kárt, bántást embertársadnak – érző állatoknak se! Ha-ragot ne tarts!

VI. Más természetes tulajdonát és a köztulajdont ne vedd el, ne rongáld!

VII. (mivel egyszer felhalmozódott és egyszer majd kifogy...) Alapvetően ne használj fosszilis erőforrásokat! Használj a megújuló energiákat fenntartható mérték szerint! Termelj és vásárolj helyben, és mindent a maga idejében!

VIII. Ne drogozzál, ne dohányozzál, ne részegedj le, ne légy függő!

IX. Készülj fel a házasságra, gyermekvállalásra, népességszabályozásra, a gyermekek (átlag 1,8-2,1) nevelésére. Egyetlen feleségedet, férjedet ne csald meg!

X. Törekedj az igazságra, annak megismerésére és továbbadására! Előnyért, pénzért, hatalomért ne hazudjál! Tévedéseidet lásd be és javítsd ki!

Dőry István